

Puuttumisen portaat

Kiusaamisen vastainen työ Lahnuksen koulussa

Mitä on koulukiusaaminen?

- Oppilas joutuu yhden tai useamman muun oppilaan toistuvan loukkaamisen, vahingoittamisen ja/tai syrjimisen kohteeksi pystymättä puolustautumaan tai vaikuttamaan saamaansa kohteluun.
- Kiusaaminen voi olla esimerkiksi:
 - tönimistä
 - lyömistä
 - haukkumista
 - pilkkaamista
 - yksin jättämistä
 - ilkeitä puheita takanapäin
 - uhrin eristämistä luokan, ryhmän tai virtuaaliryhmän sosiaalisesta kanssakäymisestä.
- Kiusattu on alakynnessä ja puolustuskyvytön suhteessa kiusajaan
- Riidat ja erimielisyydet ovat usein hetkellisiä, eikä niiden kohteeksi joudu jatkuvasti yksi ja sama oppilas
- Yhtenä lähtökohtana kiusaamisen määrittelyissä voidaan pitää kiusaamisen kohteeksi joutuneen omia kokemuksia.
- Jo muutamasta yksittäisestä kiusaamiskerrasta voi syntyä kiusatun mielessä kiusatuksi tulemisen uhka.

PUUTTUMISEN PORTAAT

**PITKITTYNEET
KIUSAAMISTILANTEET**

KiVa-tiimi
Oppilashuolto
Koulunjohtaja

KIUSAAMISTILANTEET

KiVa-tiimi
Oppilashuolto
Koulunjohtaja

TOISTUVAT RISTIRIITATILANTEET

Luokanopettaja
Erityisopettaja
Koulunjohtaja

YKSITTÄISET RISTIRIITATILANTEET

Luokanopettaja
Välituntivalvoja

KOULUN ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖ

Kaikki koulun
aikuiset

KOULUN ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖ

- Yhteiset säännöt
 - Lahnuksen koulun järjestyssäännöt (Koulun verkkosivuilla)
 - Tiivistetyt yhteiset säännöt (luokissa)
 - Jokaisen luokan omat, yhdessä sovitut säännöt
- Tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan jokaisella luokalla 2-4x/kk ottaen luokan tilanteen huomioon
 - Huomaa hyvä
 - Mieli ry:n materiaalit (Hyvää mieltä yhdessä, Jotain rajaa, tunne- ja kaveritaitokortit)
 - Lions Quest
 - Vahvuuspedagogiikan materiaali
 - Arvokas-materiaalit
 - Kiva-materiaalit
- Yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR)
 - Vuosiluokkaiset tapaamiset
 - Kiusaamiskyselyt
 - Sosiogrammit
- Vanhempainillat

YKSITTÄISET RISTIRIITATILANTEET

- Ristiriitatilanteen havaitsija selvittää tilanteen
 - Tarvittaessa tieto luokanopettajalle
 - Tarvittaessa tilanteesta ilmoitetaan kotiin
- Fyysisestä vahingoittamisesta ilmoitetaan aina kotiin (puhelinsoitto tai Wilma-viesti)
- Koulussa kiusaamishuolista keskustellaan opettajien tiimissä matalalla kynnyksellä

TOISTUVAT RISTIRIITATILANTEET

Huoli/epäily kiusaamisesta herää

- Koulussa kiusaamishuolista keskustellaan matalalla kynnyksellä opettajien tiimissä
- Luokanopettaja selvittää (tarvittaessa kollegan kanssa), täyttyvätkö kiusaamisen tunnusmerkit
- Jos kiusaamisen tunnusmerkit täyttyvät, toimitaan seuraavasti:
 - Luokanopettaja käy keskustelun kiusaamiseen osallistuneiden kanssa (yksittäin ja /tai yhdessä). Kiusaajalle annetaan mahdollisuus muuttaa käytöstään.
 - Opettaja määrää tarvittavat ojentamis- ja kurinpitotoimet (kasvatuskeskustelu/jälki-istunto)
 - Opettaja voi konsultoida KiVa-tiimiä
 - Tarkkailujakso 2 viikkoa
 - Tarkkailujakson päätteeksi luokanopettaja keskustelee tilanteesta osapuolten kanssa ja selvittää, onko kiusaaminen loppunut
 - Luokanopettaja tiedottaa kaikkien asianosaisten huoltajia (Wilma)
- Tarvittaessa koulun johtaja/varajohtaja keskustelee kiusaajan/kiusaajien kanssa.

KIUSAAMISTILANTEET

1. Jos kahden viikon seurantajakson jälkeen todetaan, että kiusaaminen yhä jatkuu tai tilanne on epäselvä, opettaja vie asian KiVa -tiimille. KiVa-tiimi päättää yhdessä opettajan kanssa jatkotoimenpiteistä.
2. Jos KiVa-tiimi ottaa asian käsittelyyn, opettaja ilmoittaa tapahtuneeseen liittyville osapuolille (kiusattu, kiusaaja (-t), huoltajat), että tapauksen selvittäminen siirtyy KiVa –tiimille
3. KiVa-tiimi selvittää asiaa ja selvittelyn jälkeen tiedottaa kaikkien asianosaisten huoltajia (puhelinsoitto ja Wilma)
4. KiVa-tiimin toimintatapoja
 - Oppilaiden haastattelut
 - Tapaaminen, jossa paikalla ovat oppilaat ja huoltajat
 - Oppilas ohjataan keskusteluun koulunjohtajan/varajohtajan kanssa
 - Oppilaita ohjataan opiskeluhuollon piiriin
 - Luokkakyselyt ja luokkainterventiot
 - Jatkotoimenpiteet ja seuranta
 - Mahdolliset sanktiot, jotka määrää luokanopettaja tai koulunjohtaja
5. KiVa-tiimi kirjaa kiusaamistapauksen seurantalomakkeelle

PITKITTYNEET KIUSAAMISTILANTEET

Kun koulun omat keinot eivät enää riitä

- Koulunjohtaja/varajohtaja, opettaja ja KiVa-tiimi kokoontuvat pohtimaan jatkoa
- Mahdolliset jatkotoimenpiteet
 - Neuvottelu, johon kutsutaan huoltajat, oppilaita ja koulun edustajia sekä tarvittavia muita viranomaisia.
 - Kurinpitorangaistukset (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen koulusta)
 - Vanhempainilta
 - Yhteydenotto nuorisotoimeen
 - Lastensuojeluilmoitus
 - Yhteydenotto poliisiin
 - Koulun ulkopuolinen sovittelu
 - Rikosilmoitus
 - Koulun vaihto